

HOVEDSTYRET

Dato: 28.08.2009 kl. 12:00

Sted: Henningsvær Bryggehotell, Henningsvær

Medlemmer som kalles inn til møtet:

Halvdan Skard
Björg Tysdal Moe
Gunda Johansen
Jørund A. Ruud
Solveig Kvidal
Maj C. Stenersen Lund – vara for Ivar Johansen
Hanne Braathen
Odd Arild Kvaløy
Gunn Marit Helgesen
Hilde Onarheim
Oddleif Olavsén
Line Skøii Vennesland
Per Arne Olsen
Gunn Berit Gjerde
Mette Qvortrup

Observatør:

Harald Danielsen, RU

Meldte forfall til møtet:

Ivar Johansen

Fra administrasjonen møter:

Sigrun Vågeng, Anne Marie Svenneby

Vararepresentanter møter etter særskilt innkalling.

Informasjon om møtet:

SAKLISTE

Hovedstyret

28.08.2009 kl. 12:00

Side**Sakesframlegg**

- [09/54](#)   09/00032-25   **Godkjenning av protokoller fra Hovedstyrets møte 22. jun 2009**
- [09/55](#)   09/00032-26   **Møteplan 2010 – Hovedstyret**
- [09/56](#)   07/00631-11   **Resultatrapport for 2. kvartal 2009**

Orienteringssaker

- [09/31](#)   09/00135-7   **Protokoll fra møte i KS Bedriftsstyret**
- [09/32](#)   09/00263-5   **Arbeidstidsavtale for undervisningspersonale**
- [09/33](#)   09/01675-1   **Orienteringsnotat om KS' arbeid i forhold til Influenta A (H1N1)**

Diverse info fra adm.direktør

Eventuelt

Saksframlegg

09/54 Godkjenning av protokoller fra Hovedstyrets møte 22. jun 2009

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/54

Forslag til vedtak

Protokollene anses godkjent.

Saksframstilling

Det er ikke mottatt merknader til noen av protokollene ved fristens utløp, og protokollene anses godkjent.

Arvid Weber Skjærpe

09/55 Møteplan 2010 - Hovedstyret

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/55

Forslag til vedtak

Hovedstyrets møteplan 1.halvår 2010:

Jan ...
Febr. ...
Mars ...
April ...
Mai ...
Juni ...

Saksframstilling

Det er behov for å fastlegge møteplan 2010 for Hovedstyret, og det vil bli lagt fram et forslag i møte som tar hensyn til allerede planlagt aktivitet i KS. Dette for å unngå konkurrerende møte-/arrangementkollisjoner i KS regi.

Arvid Weber Skjærpe

09/56 Resultatrapport for 2. kvartal 2009

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/56

Forslag til vedtak

Styret tar administrasjonens kvartalsrapport til orientering.

Saksframstilling

Omdømme

Det er et mål å styrke KS sitt omdømme, målt gjennom medlems- og opinionsundersøkelser. KS skal fremstå som synlig og tydelig i sin rolle som ekspert- og medlemsorganisasjon i sin kommunikasjon med medlemmene og omverden.

I en måling Kommunal Rapport gjennomførte i juni, får KS Aktuelt meget gode tilbakemeldinger. KS' annonsebilag er sammenlignet med helsideannonsene til en stor finansinstitusjon, en IT-leverandør og et redaksjonelt oppslag i avisen. KS Aktuelt får der størst oppmerksomhet. Flere oppgir å ha lest KS Aktuelt enn annonsene og avisens eget redaksjonelle oppslag. KS Aktuelt kommer også best ut når det gjelder nytteverdi, så vel som hva leserne etter en totalvurdering oppgir å like best, om emnet angår dem og om annonsen/artikkelen oppleves å henvende seg til leseren. På saklighet får KS Aktuelt best score, mens Kommunal Rapport oppnår best resultat med hensyn til hvor lett forståelig og velskrevet stoffet er.

I juni/juli gjennomføres den største medlemsundersøkelsen siden 2001 og resultatene blir klare i 3.kvartal

I løpet av året skal ti saker ha forankring i Rådmannsutvalget. Så langt i år er fem saker forankret i RU. Hovedstyrets mål om selvforklarende vedtak krever rutine for tidlig veiledning og oppfølging. Dette igjen krever at sakene kommer innen fristen. I annet kvartal kom hele 95 % av sakene innen frist, mot 75 prosent i første kvartal. Det er lagt ut en veileder for styresaker, notater og orienteringssaker på Intranett og denne brukes aktivt.

Nettsiden nye ks.no ble lansert 01.02.09 med betydelige innkjøringsproblemer. For 2.kvartal har vi de første tallene for et helt kvartal. Disse synes langt bedre enn for 1.kvartal. Men da vi har byttet til et bedre analyseverktøy, kan vi ikke sammenlikne med tidligere målinger.

Resultat:

Perioden rapporten er basert på strekker seg fra 1. april til og med 30. juni.

Nøkkeltall:

Antall sidevisninger:	660 337
Antall besøkende:	127 860
Antall sidevisninger pr besøkende:	5,16
Gjennomsnittlig varighet på besøket:	5 min 34 sekunder

Topp fem besøkte sider

	<i>Visninger:</i>
1. Forsiden	78 276
2. Søk	17 831
3. Tariff 2009	16 982
4. Arbeidsgiver	13 115
5. Lønns og arbeidsvilkår	8 499

Forsiden er mest besøkt. Den har faktisk hatt over fire ganger så mange besøk som neste side på listen som er søkefunksjonen til ks.no. Nummer tre på listen er undertemaet ”Tariff 2009” som lå i feltet for aktuelt på forsiden under hele meklingen. Arbeidsgiver kommer på fjerdeplass og er temaside som er overordnet ”Tariff 2009” og ”Lønns og arbeidsvilkår”. Av temainnhold dominerer altså sider relatert til meklingen stort.

Under følger en oversikt over de tre mest besøkte temaene og sektorene.

Topp 3 besøkte temaer

	<i>Visninger:</i>
1. Arbeidsgiver	13 115
2. Økonomi	5 991
3. Organisasjon og ledelse	5 272

Topp 3 besøkte sektorer

	<i>Visninger:</i>
1. Helse og omsorg	3 339
2. Kommuneadministrasjon	2 980
3. Oppvekst og utdanning	2 948

Sosiale medier: KS er i løpet av andre kvartal på sosiale medier som Twitter og Facebook, noe som bidrar til å generere treff på ks.no.

Faktaorganisasjonen: For å synliggjøre KS som ekspertorganisasjon i et valgår, er det ved utløp av andre kvartal utarbeidet og formidlet elleve faktaark:

Resultat:

Budsjettundersøkelsen (ett for kommunene og ett for fylkeskommunene)

Arbeidskraft

KOSTRA-tallene generelt

KOSTRA på pleie- og omsorg samt helse

KOSTRA på grunnskolen

KOSTRA på videregående skole

KOSTRA på barnehage

KS' tariffområde

Regelverk for offentlig støtte

Kommunal gjeldsrådgiving

Medlemsbladet:

Det er utgitt fire nummer av medlemsbladet KS Aktuelt gjennom Kommunal Rapport pr. 26. juni. Av disse er en utgave beredskapsnummer ved tariffoppgjøret, mens det siste nummeret før sommeren har bred informasjon om pensjonsløsningen i kommunesektoren.

Hovedstyrets internasjonale arbeid:

I slutten av april deltok fire av hovedstyrets medlemmer i CEMRs General Assembly, som ble arrangert i Malmø. Over tusen delegater fra kommuner og regioner i hele Europa deltok i konferansen der hovedtemaene var klima- og miljøutfordringene og finanskrisen.

Medlemmene ble informert om debattene gjennom to pressemeldinger og artikler på KS' hjemmesider.

I begynnelsen av mai var det møte i Europapolitisk Forum i Bergen. Hovedtema var den norske oppfølgingen av EU's maritime politikk og kommunesektorens internasjonale prosjektsamarbeid. I tillegg drøftet forumet forslag til prioriterte saker for Europapolitisk Forum i året som kommer. 11 av hovedstyrets medlemmer møter i Europapolitisk Forum.

Rammevilkår og lokaldemokrati

Konsultasjonsordningen

Det 2. konsultasjonsmøtet omhandlet primært reformer og utbygging av tjenestetilbudet, enkeltsaker fra departementene som fremmes i revidert nasjonalbudsjett 2009 og temaer omtalt i kommuneproposisjonen for 2010. KS påpekte at søknadstilgang på en rekke satsinger staten håndterer langt overskrider de rammene som er gitt. KS følger opp ved å påpeke at rammene ofte er for snevre fra statens side.

Statlig innførte reformer og regelverksendringer viser seg ved flere anledninger ikke å være fullfinansiert. KS påpeker dette i konsultasjonsmøtene og følger opp med krav om fullgode kostnadsberegninger. Spesielle temaer nå var:

- Grunnopplæring for barn i asylmottak
- Innføring av rett til videregående opplæring for voksne
- Kommunal egenfinansiering av barnehagesektoren
- Vergeordning for mindreårige asylsøkere
- Offentlig tjenstepensjon og AFP i offentlig sektor
- Forskrift om vederlag for opphold i sykehjem
- Universell utforming
- Krisesentertilbud
- Forvaltningsreformen

KS tok opp den anstrengte kommuneøkonomien. Videre tok KS opp tiltakspakkens hovedformål, sysselsetting, men også hvordan den kan bidra til å bedre den økonomiske situasjonen.

Kostnadskomponentene i kvalifiseringsprogrammet (NAV) er gjennomgått i et møte mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og KS i juni. Arbeidet med å kostnadsberegne krisesenterreformen startet i 2. kvartal og KS har kommet med konkrete innspill.

Kommuneøkonomi

Det er gjennomført ti budsjettkonferanser etter kommuneproposisjonen, og presseseminar i forkant av kommuneproposisjonen. KS har holdt foredrag for landsstyret, ordførerkonferansen, rådmannslandsmøtet, kommuneøkonomikonferansen, for Bergen kommune og KLPs livdivisjon. Det har også vært høringer i kommunalkomiteen og finanskomiteen på Stortinget.

I forbindelse med storbymøtet ble det gjort en egen spørreundersøkelse rettet mot de sju storkommunene om hvor langt storbyenes var kommet med tiltakspakken, og utfordringer de har med finanskrisen. Dette ble presentert for ordførerne i disse byene. Hovedtrekkene ble også tatt opp med kommunalkomiteen på Stortinget.

I etterkant av KOSTRA-publiseringen i juni hadde KS "ekspertuttalelser" på TV2 nyhetskanalen. Budskapet var det svake regnskapsresultatet for 2008, hva det betyr for sektoren og bakgrunnen for hvorfor det svake resultatet har oppstått. KS har dessuten hatt en rekke uttalelser i lokal-/regionaviser om kommunaløkonomiske spørsmål dette kvartalet. I Kommunal rapport andre uka i juni var det en artikkel om pensjonspremie/premieavvik hvor KS fikk fram vårt syn på kommuneøkonomi, pensjonsøkonomi og premieavvik. I tillegg har KS hatt dialog med KRD om fastsetting av lønnsrealrenta for 2010.

Det er utarbeidet en oppdatert prognosemodell blant annet i etterkant av kommuneproposisjonen for 2010. I tillegg vil man nå også på nettet finne tidsserie med de tidligere utgitte prognosemodellene. Det var også to seminarer på årets kommuneøkonomikonferanse om inntektssystemet som ble presentert av KS eksperter.

To nye store fellesprosjekter er gjennomført i Nord-Norge; For det første en quest-back undersøkelse til alle kommunene i Nord-Norge vedrørende kommunenes bruk av "tiltaks pakken". Funnene av undersøkelsen ble presentert på konferansene om kommuneøkonomiproposisjon. For det andre er det igangsatt et prosjekt for å se på kostnadsnøkklene i inntektssystemet. Prosjektet søkes delfinansiert av alle kommunene i Nord-Norge pluss Nord-Trøndelag samt KRD. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Landsdelsutvalget (LU) og forskningsmiljøene i Nord og koster 1,5 – 2 mill kroner.

Det ble redegjort for den kommunaløkonomiske situasjonen under de to politiske møtene i Storbynettverket våren 2009.

NAV

Det er avholdt et halvårlig kontaktmøte med Arbeids- og inkluderingsdepartementet 24. juni, der blant annet rammeavtalen om NAV ble tatt opp. Rammeavtalen går ut ved utgangen av 2009, og Arbeids- og inkluderingsdepartementet og KS skal ha en felles prosess høsten 2009 på en eventuell videreføring av avtalen. Det forberedes en hovedstyresak i september 2009.

Det er et mål at KS skal formidle erfaringer med styringsverktøy for NAV-kontor til kommunene fra utprøving i lokale prosjekter. Det ble avholdt et møte med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i juni om felles arbeid/utredning om rapportering/indikatorer for målstyring ved lokale NAV-kontor. Rapporteringssystem for kommunale aktiviteter i NAV ble også drøftet i møte med Arbeids- og velferdsdirektoratet 29. juni. Det nedsettes en felles arbeidsgruppe for å klargjøre alternativer.

KS har deltatt i referansegruppe for utredning om kompetansebehov i NAV og samarbeid med Universitets- og høyskolesektoren. Rapport til Arbeids- og inkluderingsdepartementet fra Rambøll ble ferdigstilt i juni. Rapporten vil i høst bli tatt opp til drøfting og oppfølging fra KS sentralt og regionalt. Pilot av lederutviklingsprogram for NAV-ledere "Ledelse i partnerskap" startet i april og avsluttes vinteren 2010. Ny gruppe av lederutviklingsprogrammet starter i september. Målet for lederutviklingsprogrammet er å øke ferdigheter og trygghet i å lede NAV i partnerskapet mellom stat og kommune. Samarbeidet om lederutvikling er viktig for å synliggjøre partnerskapet mellom KS og NAV sentralt.

Bolig

Årets boligpolitiske konferanse ble arrangert av KS og KRD 25.mai. Det var 120 personer til stede på konferansen, ca 85 % av deltakerne kom fra kommunesektoren. Hovedbudskapet på konferansen var at god boligpolitikk er god kommuneøkonomi.

KS har avtalt med Husbanken at vi i løpet av 2009 skal arrangere fem-seks regionale startslånskonferanser. Foreløpig er det arrangert tre konferanser og det er planlagt to konferanser til høsten. Budskapet på disse konferansene er at god bruk av Husbankens støtteordninger lønner seg for kommunene.

Fra 1.januar 2009 har den nye loven om universell utforming virket og fra 1.juli 2009 har vi fått en ny planlov og vinteren 2009/2010 vil vi få en ny bygningslov. Alle disse lovene gir hjemmel for å sette krav til universell utforming og det vil komme krav som gjør at kommunene vil få økt behov for kompetanse og krav som vil medføre økte utgifter for kommunene. KS har meldt universell utforming opp som en kostnadsberegningssak i konsultasjonsordningen og er i dialog med berørte departement om dette.

KS har medvirket til at Husbanken har utviklet en eksempelsamling om boligsosialt arbeid. KS er i dialog med Husbanken om hvordan utvikle "pakker" med boligsosiale virkemidler.

KS har hatt en avtale med Husbanken om at KS sammen med Husbanken skal ha en arbeidsgruppe for å se på tilskuddsordningen for bygging av utleieboliger og hvordan denne samvirker med bostøtteordningen. Dette arbeidet har ikke kommet i gang.

KS storbynettverk har satt boligpolitikk på dagsorden, og 24.4 hadde KS storbynettverk et eget møte med kommunalministeren der eneste sak på dagsorden var boligsosial innsats i storbyene i 2009. På møtet tok storbyene blant annet opp behovet for 40 prosent tilskudd for å bygge kommunale utleieboliger og det at enkelte av byene opplever at tilskuddet til å bygge omsorgsboliger og sykehjemsplasser ikke fordeles ut i fra faktisk dekningsgrad. Som en midlertidig undergruppe under KS storbynettverk er det også nedsatt en egen gruppe som har fokus på boligsosialt arbeid i storbyene.

Barnehage

En hovedsak i 2. kvartal var å forberede materiale i forbindelse med stortingets behandling av Ot.prp. nr 57 (2007-2008) om finansiering av ikke-kommunale barnehager. Med utgangspunkt i regjeringens forslag om en finansieringsmodell basert på fritt kommunalt skjønn angående dimensjonering av totalt barnehagetilbudet og en ordning med lokale forskrifter for finansiering la vi ned betydelig arbeid i å utrede hvordan slike forskrifter kan bygges opp. Dette var en direkte bestilling til KS fra medlemmer av stortingets familie- og kulturkomité. Når behandlingen i stortinget endte med at det isteden skal utformes en nasjonal forskrift, må vi isteden legge opp til å prioritere påvirkning overfor KD i utformingen av denne nå i høst.

Den andre store saken har vært påvisning av statlig underfinansiering av barnehagereformen i strid med stortingets forutsetning om fullfinansiering. Dette ble tatt opp i vårt møte med stortingets familie- og kulturkomite om revidert nasjonalbudsjett i vår. KS har fått saken opp som kostnadsberegningssak i konsultasjonsordningen – med sikte på å klarlegge årsakene til utviklingen i den kommunale egenfinansieringen i barnehagesektoren. Her har vi samarbeidet nært med Oslo og Trondheim kommuner for å fremskaffe grunnlagsmateriale. Rapporten fra kostnadsberegningssaken er i sin helhet gjengitt i materialet til det tredje konsultasjonsmøtet i år. Det er også utarbeidet et eget brev som er sendt Statsråd Solhjell om underfinansieringen i de sju storbyene i storbynettverket.

Barnevern

KS setter barnevernet på den politiske dagsorden ved å arrangere regionseminarer for politikere og ledere i kommunene. Det er så langt i 2009 gjennomført seminar for Akershus og Agder. Det er planlagt seminarer i tre fylker høsten 09.

FOU-prosjektet ”Årsaker og tiltak i forhold til kostnadsutviklingen i barnevernet” er i gang. Tilbudsforespørsel på FOU-prosjektet er sendt ut til forskningsmiljøene i uke 27, med oppstart i september

KS skal bidra til at fosterhjemsavtalen blir et godt verktøy for kommunene. Revisjonsarbeidet er sluttført, men den nye fosterhjemsavtalen er ikke publisert. Det er nye signaler fra BLD om at avtalen skal forskriftsfestes.

I løpet av 2. kvartal er det avholdt tre samlinger hvor hensikten har vært å få til et bedre samarbeid mellom kommunalt og statlig regionalt barnevern. Et tegn på framskritt er at to av regionene i BUFetat har gjennomført - eller planlegger å gjennomføre - systematiske undersøkelser av kommunenes (innbyggernes) behov for barneverntiltak. Et av de tre avholdte samarbeidsmøtene var mellom de ti storbyene i ASSS-nettverket og Bufdir/BUFetat. I etterkant er det etablert en arbeidsgruppe som skal jobbe spesielt med samarbeidsrelasjonene mellom storkommunene og statlig barnevern. Mandat for gruppas arbeid legges til høsten.

Det har i flere fylker vært jobbet mye med erstatningsordninger for tidligere barnevernsbarn. Bergen, Hamar og Oslo var blant de første som startet arbeid med kommunale vederlagsordninger for tidligere barnehjemsbarn. Våren 2008 gjennomførte KS Oslo sammen med Oslo kommune en erfaringskonferanse om vederlagsordninger for tidligere barnehjemsbarn. Saken ble presentert i et kort notat til AU i oktober 2007. Etter konferansen er nå mange kommune i gang med tilsvarende ordninger. Kommunene og fylkene organiserer seg ulikt og har ulik økonomisk erstatning til tidligere barnehjemsbarn. KS har derfor tatt initiativ til en FOU hvor vi ønsker å kartlegge hvordan situasjonen er per 2009. Kartleggingen beregnes startet høsten 2009.

Prosjekt ”**Sammen for utsatte barn og unge**”: Prosjektet finansieres av Barne- og Likestillingsdepartementet, og omfatter 15 kommuner som utgjør et nasjonalt faglig nettverk. Det er gjennomført to nettverkssamlinger så langt i prosjektet. Hovedfokus for prosjektet er å identifisere ”forbindelseslinjene” mellom de ulike tjenestene utsatte barn og unge har behov for – og utvikle indikatorer, metoder og samarbeidsmodeller for å måle, og dermed kunne jobbe mer systematisk med målgruppen.

Helse og omsorg

FOU ”Eldreomsorgen i Norge. Helt utilstrekkelig eller best i verden?” ble lagt fram på årets Kommunedager. Undersøkelsen peker på flere interessante funn, blant annet at Norge har verdens best utbygde offentlige eldreomsorg, og at ingen andre land bruker så mye penger på tjenester til eldre som Norge. KS deltok på høring i Stortinget om riksrevisjonens undersøkelse av kvalitet og samarbeid i pleie- og omsorgstjenestene til eldre, og brukte resultatene fra denne FOU'en i tillegg til KOSTRA-tall for å dokumentere status i kommunene.

KS' helsesatsning har fokus på samhandlingsreformen, som ble lagt fram av helseministeren 19.6. KS' hovedbudskap er at reformen er en tillitserklæring til kommunene, og at det ligger store muligheter for kommunesektoren til å spille en viktigere rolle i helsetjenesten, slik at pasienter og brukere får hjelp på et så tidlig stadium som mulig. KS peker imidlertid på noen utfordringer: kompetanse (medisinsk faglig, ledelsesmessig og hva angår avtalestyring),

robuste modeller for kommunesamarbeid og en finansiering av reformen som sikrer at behov for kontroll med sykehusbudsjetter ikke blir en risiko som veltes over på kommunene. Det er aktivitet på dette området i de fleste regioner, men KS er faglig sårbart på helseområdet, og vil ha behov for en styrking for å møte kommunenes behov i årene som kommer.

KS har ment at Helsedirektoratets foreslåtte indikatorer på psykisk helse ikke egner seg for KOSTRA-rapportering. De foreslåtte indikatorene er i stor grad preget av kontroll med kommunenes bruk av ressurser, og er lite egnet for kommunenes egen planlegging og vurdering av ressursbruk. KS har fått gjennomslag for sine argumenter; arbeidet med å utvikle et mindre knippe, robuste og mer egnede data på området fortsetter utover høsten.

KS har deltatt aktivt i arbeidet med å finne frem til egnede kommunale data på rusfeltet. Det foreligger en sluttrapport med anbefalinger, som i hovedsak er i tråd med KS sine innspill.

KS har deltatt i flere arbeidsgrupper som i stor grad berører samhandling mellom stat og kommune på helseområdet: 1) handlingsplan for habilitering av barn og unge, 2) veileder for voksenhabiliteringstjenesten og 3) forløpsgruppe for sjeldne funksjonshemninger og diagnoser. Arbeidsgrupper er en tidkrevende arbeidsform, men KS kan på denne måten påvirke prosessene i en tidlig fase.

Storbyene utarbeidet et notat og hadde møte med helseministeren og kommunalministeren hvor de særlige utfordringene innen helse og omsorg for byene ble fremmet.

KS og NHO avleverte rapporten "Arbeidskraft og teknologi" til politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet i juni, med anbefaling om et felles nasjonalt løft på velferdsteknologi – både for å sikre nok arbeidskraft til helse og omsorgssektoren, men også for å øke produktutvikling og utnytte næringspotensialet som ligger i dette. KS og NHO vil sammen stimulere til igangsetting av lokale prosjekter, og vil arbeide for at det etableres et nasjonalt miljø som kan koordinere arbeidet.

Flyktninger

KS skal bidra til at kommunene innen utgangen av året har vedtatt å dekke bosettingsbehovet for 2010. Kommunenes resultater fra introduksjonsprogrammet skal evalueres, og det skal foreslås forbedringspunkter for kommunene og gjennom konsultasjonsordningen. Det er gjennomført nettverkssamling for små- og mellomstore kommuner i Midt-Norge, og innspill derfra bringes inn i ulike fora. Det er gjennomført seminar for Aust-Agder og Vest-Agder.

KS skal sørge for at nye bosettingskommuner får opplæring i introduksjonsordningen, og har gjennomført to konferanser for nyansatte i flyktningtjenesten, i Oslo i april og i Bergen i mai.

KS skal fremme forslag til forbedringer av ordninger som omfatter enslige mindreårige asylsøkere. Det var en sak i 2. konsultasjonsmøte vedrørende kommunenes utgifter til vergeordningen for enslige mindreårige asylsøkere. I revidert budsjett kom det 5 millioner til avlønning av verger for enslige mindreårige asylsøkere i transittfasen.

Tilflyttingsprosjektet

Framskrivninger av befolkningsutviklingen viser at Norge i løpet av få år vil oppleve betydelige utfordringer knyttet til rekruttering av nødvendig arbeidskraft. I deler av landet forsterkes denne utviklingstrenden dramatisk av stor fraflytting kombinert med liten innvandring. KS prosjekt for tilflytting har som mål å utvikle og dokumentere metodikk og

organisasjonsmodeller som vil effektivisere kommunenes arbeid for å stimulere og legge til rette for tilflytting fra utlandet.

Pilot er i gang i Nordland der det samarbeides nært blant annet med fylkeskommunen og flere regionråd. KRD har bevilget midler som direkte støtte til fylkeskommunens del av arbeidet.

Prosjektet vil bli utvidet til resten av Nord-Norge i løpet av inneværende år.

Næringsutvikling

KS og fylkeskommunene har vært involvert i utvikling av styringsmodell for felles eierskap av Innovasjon Norge og det synes som kommunesektorens interesser blir lyttet til og ivaretatt i de foreslåtte styringsdokumentene. Det samme gjelder modell for opprettelse av 7 regionale forskningsfond, som gir fylkeskommunene gode styringsvilkår.

KS har som mål å videreutvikle modeller for kommunenes arbeid med lokal næringsutvikling i tett samarbeid med Innovasjon Norge, fylkeskommunene og det øvrige regionale partnerskap. Prosjektet har hatt liten framdrift 1.halvår pga vakanse både i Innovasjon Norge og i KS. Forventes intensivert i 2. halvår.

Forvaltningsreformen

KS har i samarbeid med arbeidsgrupper oppnevnt av medlemmene arbeidet med detaljering av oppgavene som overføres, ansvarsfelt og rammevilkår for øvrig. Det har vært utstrakt møtevirksomhet innenfor alle departementsområder som overfører oppgaver til fylkeskommunene (unntatt Kulturdept.). Blant annet en dialog med Statens vegvesen om en ny rentekompensasjon for fylkeskommunene. De møtene hvor det har vært "kostnadsberegninger" med staten har det vært med representanter fra fylkeskommunene. Temaet har også vært tatt opp i vårens konsultasjonsmøter, på regjeringens kontaktkonferanse med fylkeskommunene, samt på iverksettingskonferansen for forvaltningsreformen (arrangert av regjeringen).

Det har vært meget stor aktivitet i de fylkeskommunale nettverkene som følge av forvaltningsreformen. KS bistår disse nettverkene. Samspillet er helt nødvendig for å videreutvikle fylkeskommunenes oppgaver og kvalitet i utføringen av oppgavene.

KS har fått dokumentert et omfattende vedlikeholdsetterslep på øvrige riksveger (ca ti mrd kroner) og på nåværende fylkesveger (ca 12 mrd kroner). Dokumentasjonen på vedlikeholdsetterslepet på øvrige riksveger var sannsynligvis årsaken til at Regjeringen la en mrd i friske midler til øvrige riksveger fra 2010. Det var ingen involvering av KS eller fylkeskommunene før kommuneprop'en ble framlagt i mai, da regjeringen presenterte rammevilkårene for fylkeskommunenes overtaking av øvrige riksveger. Dette til tross for påtrykk både på politisk og administrativt nivå i KS overfor Samferdselsdepartementet. Drøftingen og samarbeidet om overtakingen skjøt først fart etter iverksettingskonferansen for forvaltningsreformen og KS' landsstyremøte som kritiserte manglende involvering. Mye av rammebetingelsene for overtakelsen er fortsatt uavklart, inkl. økonomien.

Samfunnsutvikling – andre tema

Det er nødvendig å løfte kommunesektorens kompetanse i Plan- og bygningsloven (plandelen). KS gjør dette gjennom deltakelse i Miljøverndepartementets formidlingsprogram av ny lov, Livskraftige kommuner, Grønne energikommuner, som en del av folkevalgtopplæringen og spesifikke kurs. KS har deltatt i MD's formidlingsprogram, og forbereder opplæringsopplegg som skal tilbys kommunene fra neste år. Private barnehagers landsforbund et sentralt verktøy i klimaarbeidet, bl.a i deltakerkommunene i Livskraftige kommuner og Grønne energikommuner.

KS' mål om å utvikle et virtuelt undervisningsopplegg for å styrke interessen og øke kunnskapen for lokaldemokrati hos ungdom har blitt nedprioritert pga for høy kostnad.

KS skal formidle gode eksempler på lokal frivillighetspolitikk og konkrete samarbeidsmodeller mellom kommuner og frivillig sektor. Det er utarbeidet forslag til felles plattform for samhandling mellom frivillig sektor, staten og kommunene. Regjeringens reaksjon avventes. Felles veileder er utarbeidet i samarbeid med Norges Idrettsforbund. Det er dannet et nettverk for aktive frivillighetskommuner, for utveksling og utvikling av gode samhandlingsmodeller.

I løpet av første halvår er Folkevalgtid gjennomført i ca 20 prosent av kommunene. Målet for 2009 er å få avholdt dette i 50 prosent av kommunene.

Det er gjennomført et pilotprosjekt med fire kommuner, med undersøkelse av synspunkter på lokaldemokratiet både via spørreskjema til kommunestyrets medlemmer og i form av telefonintervjuer med utvalgte innbyggere. Universitetet i Oslo har vært faglig ansvarlig for metodeutviklingen. Undersøkelsen gir et godt grunnlag for drøfting av hva som er styrker og svakheter i lokaldemokratiet i den enkelte kommune og for valg av tiltak for forbedringer/endringer. Utviklingsopplegget vil bli tilbudt 30-40 nye kommuner. KRD vil utvikle en database for en del av spørsmålene.

KS er det eneste av pilotlandene i Good-governance-prosjektet (Europarådet) som har gjennomført et utviklingsopplegg blant medlemmene. Erfaringene fra vårt pilotprosjekt blir vektlagt ved utarbeidelse av en "kvalifisering" av europeiske kommuner etter Europarådets Good Governance-prinsipper.

Organisering og kommunestruktur

KS skal sammenstille kunnskap om utfordringer ved den nåværende kommunestrukturen og forankre en KS-posisjon på dette grunnlaget i våre styringsorganer. Det er utarbeidet et notat om status og utfordringer. Samhandlingsreformen innenfor helse aktualiserer interkommunalt samarbeid og nye former for organisering og samarbeid. KS har ikke så langt i 2009 hatt ressurser til erfaringsformidling med gode interkommunale samarbeid.

Det er tatt flere initiativ for å komme i sterkere inngrep med regionrådenes virksomhet for å knytte regionrådenes arbeid nærmere inn mot KS som organisasjon.

Rikdommens dilemma/velferdsreformer

KS har sendt brev til Stortingets finanskomité i anledning behandlingen av Perspektivmeldingen. I brevet understreket KS at god offentlig økonomi de nærmeste årene, sammen med et langsiktig finansieringsproblem for offentlige velferdstjenester, skaper behov for et bedre rammeverk for å sikre langsiktighet og bærekraft ved nye velferdsreformer. Det er holdt foredrag om temaet på seminar i Finansdepartementets finansavdeling.

Vedlikeholdsprosjektet bygg/eiendom

Det er utarbeidet og presentert demo på bruk av nøkkeltall fra Eiendomsforvaltning på Arbeidsgruppemøte i KOSTRA og for storbygruppa for eiendomsforvaltning i NKF. Veilederen om vedlikehold etterspørres fortsatt fra sektoren.

FOU – etterslep på veisektoren

Det er gjennomført 5 arbeidsseminarer for alle kommunene som er med i dette prosjektet som Multiconsult har ansvaret for. Del I av prosjektet om etterslepet på fylkesveier/riksveier

(Nye fylkesveier) ble presentert som en del av arbeidet i forbindelse med forvaltningsreformen. Hovedprosjektet skal avsluttes til 1. september.

ASSS (Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner)

I løpet av 2. kvartal er det utarbeidet et forslag til ny samarbeidsavtale mellom KS og ASSS-kommunene for neste to- eller treårsperiode. Avtalen er i hovedsak ferdigstilt i junimøte i programkomiteen. Ny organisering av nettverkene med flere veiledere med spesialkompetanse og egen koordinator har fungert utmerket. I evalueringsskjemaene vises svært stor tilfredshet blant kommunene. KS har utviklet en ny lukket webside for ASSS-kommunene. Samarbeidsklimaet mellom partene er meget bra.

KS har laget et utvalg av IPLOS indikatorer som er mest relevant for kvalitetsarbeid i kommunene og disse er utprøvd i ASSS PLO nettverk og testet av Fürst og Høverstad. Disse vil også bli benyttet i egne nettverk til høsten.

I 2009 vil KS for første gang lansere egne tjenesterapporter på tjenestene pleie og omsorg, skole, og barnehage. Dette er en satsing som omfatter flere enheter i KS. KOSTRA-data til rapporten er innhentet og arbeidets fremdrift er i henhold til fremdriftsplan.

Bedrekommune.no

I alt har 174 kommuner i løpet av våren benyttet brukerundersøkelsene, og 62 medarbeiderundersøkelsen. Ti kommuner har meldt seg på et eget nettverk vedrørende innbyggerundersøkelsen. KF samarbeider med KS om et rapporteringsverktøy på styringsinformasjon – ”Bedre rapportering” / ”Bedre styring”.

PAI

Arbeidet med analyser på ks.no ligger noe på etterskudd. Årsaken er sykdom i PAI-teamet. Men det er gjort noe mer analyser i Tekniske beregnings- og statistikkutvalg for kommunesektorens (TBSK) rapport samtidig som det blir gjort analyser for det partssammensatte utvalget som skal se på lønn for utdanningsgrupper til høsten.

Det er utarbeidet oppdaterte tall for sykefravær til partene og staten til møte med KRD om Kvalitetskommuneprogrammet i juni. Tallene viser svak nedgang i fraværet i innsatskommunene, men fremdeles ligger norske kommuner på et høyt nivå (9,9 %)

FOU

Tre av de fem dagsordenssettende FoUene er satt i gang og går som planlagt. Dette gjelder FoUene om et framtidig lønnsystem, trygghet i det offentlige rom og klimafond. Vinkling på FoU om friere brukervalg er drøftet på møte med hovedstyrets arbeidsgruppe for FoU 22.juni og vi går videre med tilbudsforespørsel tidlig i september. FoUen om autorisasjonsordninger som er knyttet opp til dette prosjektet er ferdig og publisert.

Den første fasen i FoUen om Klimafond er ferdig og anbefalt løsning til innretning på fondet ble fremmet for hovedstyret og vedtatt på møte 22.juni. Det er lagt ut delrapport og pressemelding på prosjektet. Det vedtatte forslaget med rapportunderlag sendes Miljøverndepartementet som et oppspill til Klimakur 2020, det vil si forløperen til klimameldingen. FoUen om kostnadsberegninger av statlige reformer er fortsatt under avklaring.

Det er satt i gang/bevilget igangsatt fem av åtte planlagte middels store FoU-prosjekter; skolenes arbeidstidsavtale, styrket toppledelse, tidlig innsats for å hindre frafall i videregående skole, erfaringer med to-nivåorganisering og strategisk kompetanseutvikling.

FoUen om kostnadsutviklingen i barnevernet er under planlegging og sendes ut på forespørsel i august/september.

Det er satt i gang to små/akutte prosjekter knyttet til henholdsvis medarbeidertilfredshet og finansieringsordninger for bedre samhandling innen helse/omsorg.

Arbeidsgivervirksomheten

Strategi for arbeidskraft og rekruttering.

”Beholde og rekruttere! En strategi for arbeidskraft og rekruttering” ble vedtatt i Hovedstyrets møte i mai. Strategien ble omdelt på Kommunedagene og er sendt alle kommuner, fylkeskommuner og til samarbeidspartnere. For å følge opp tiltakene i strategien legges det opp til fylkesvise konferanser høsten 2009.

Det er under utarbeidelse en rekrutteringshåndbok. Dette blir et digitalt hjelpemiddel for de som driver med rekruttering i kommunen. Planlagt ferdig september 2009.

Mellomoppgjøret pr. 1.5.2009

Mellomoppgjøret er gjennomført i samsvar med hovedstyrets vedtatte mandat. Det ble ikke gitt økonomiske tillegg utover det partene avtalte ved fjorårets forhandlinger. De nye bestemmelsene vedrørende pensjon for hele offentlig sektor gir ikke de samme økonomiske incentivene til å stå lengre i arbeid slik tilfellet er i privat sektor. Dette var ikke i samsvar med de offentlige arbeidsgivernes prioriteringer. Hovedstyret diskuterte og evaluerte resultatet av tariffforhandlingene på sitt møte 22. juni.

Revisjon av hovedavtalen

Hovedavtalen skal i løpet av høsten revideres slik at den fortsatt blir et hensiktsmessig virkemiddel til å sikre et godt samarbeidsgrunnlag og gode prosesser mellom arbeidsgivere og arbeidstakere i kommunal sektor. De interne forberedelsesprosessene er startet, og det er et mål å avslutte forhandlingene ultimo november. Så langt har det ikke lyktes å finne et tidspunkt for forhandlingene som passer for alle parter

Reforhandling av arbeidstidsavtalen for undervisningspersonell

Forberedelsene til forhandlinger om en ny arbeidstidsavtale er i rute. Målet er en ny avtale som kan legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner får handlingsrom og kan organisere undervisningen i beste samsvar med nasjonale og lokale målsettinger. Det er igangsatt et eget FoU-prosjekt for arbeidstidsavtalen. FoU-rapporten skal være ferdig primo september.

Tariffoppgjøret 2010 forberedes

Arbeidet med å avklare grunnlaget for 2010-oppgjøret har startet, blant annet ved å avklare behovet for å igangsette hensiktsmessige FoU-prosjekter og å avklare behovet for annen relevant dokumentasjon.

KS samarbeider med arbeidstakerorganisasjonene for å;

1. Evaluere avtalestruktur og lønns- og forhandlingssystemet i kommunal sektor, også i et likelønnsperspektiv. Med evalueringen som bakgrunn kan utvalget anbefale partene hvordan avtalestruktur og oppbygging av Hovedtariffavtalen best kan utvikles for å møte arbeidskraftutfordringene sektoren står overfor.

- I tillegg skal partene vurdere særskilt forholdet mellom lokale lønnstillegg og endrede sentrale minstelønnsseter
2. Utrede hvordan virkemidler vedrørende reduksjon av uønsket deltid best fungerer
  3. Kartlegge og vurdere endringer i avtalemessig tilknytning for maskinister og musikk- og kulturskoleansatte
  4. Fullføre arbeidet med å implementere den nyetablerte særavtalen for konkurranseutsatte bedrifter med medlemskap i KS Bedrift

Arbeidskraft og teknologi

Rapporten fra ARTE- forprosjekt om arbeidskraft og teknologi, et samarbeidsprosjekt med NHO, ble behandlet i hovedstyrets møte i mai. NHO og KS foreslo seks anbefalinger på bakgrunn av prosjektet. Rapporten ble overrakt statssekretær i HOD 25. juni.

To FoUer om bruk av velferdsteknologi er avsluttet. Prosjektet utført av Sintef ble presentert på kommunedagene, i egen sesjon om Rekruttering og teknologi. Begge prosjektene dannet grunnlag for frokostseminar i regi av KS 22.juni i år, hvor samarbeidsparter i forbindelse med ARTE, brukerorganisasjoner, forhandlings sammenslutningene, presse/fagblader og andre var invitert. Begge prosjektene har vært gjenstand for flere medieoppslag.

Etikk

KS deltok på høring i Stortinget i forhold til endringer i kommuneloven blant annet med hensyn til å få etikk inn i formålsparagrafen. KS følger arbeidet i arbeidsgruppe for egenkontroll. Det er inngått samarbeidsavtale med KRD om etablering av en egen Etikkportal, hvor målet er å understøtte kommunenes arbeid for å sikre høy etisk standard og en tillitskapende forvaltning.

Det er fortsatt vekst i Styrevervregisteret. Det er nå 324 kommuner og 51 selskaper og over 7000 folkevalgte og ansatte registrert med verv.

Politisk ledelse i HOD har besluttet videreføring i 5 nye år av prosjektet ”Samarbeid om etisk kompetanseheving i helse- og omsorg”, under forutsetning av vedtak i statsbudsjett. Prosjektet har nå 67 kommuner som deltakere og har invitert til pulje 3 for oppstart i oktober.

E-læringsverktøy for etikk i helse og omsorg ble ferdigstilt før sommeren og skal lanseres i september i år.

AGS 2020 Arbeidsgiverstrategi

Det er sendt ut invitasjon om tilbud om nettverk på arbeidsgiverstrategi til kommunene, foreløpig i tre regioner. Det planlegges også oppstart av nettverk i de øvrige regionene.

Trainee-ordningen

Rekruttering av nye traineer til oppstart høsten 2009 er gjennomført. 256 personer søkte. Det har vært en utfordring å skaffe nok arbeidsgivere (kommuner) for praksis til traineene, samlet blir det ni trainee-plasser for kull III.

IA

Nåværende IA-avtale løper ut ved årsskiftet, og sak om videreføring av IA-samarbeidet er lagt fram for rådmannsutvalget og hovedstyret.

Diskusjon om fremtidig IA-samarbeid er i gang mellom partene og med Arbeids- og inkluderingsminister Andersen. Statsråden har informert om at partene vil inviteres til videre drøftinger om IA-samarbeidet etter valget.

SINTEF har på oppdrag av ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET evaluert IA-avtalen. Konklusjonen er at virksomhetene i hovedsak har oppfylt sin del av IA-avtalen. Nytt manifest mot mobbing er sendt ut til alle kommuner og er forankret i KS' ulike satsninger.

Kompetanse

Et arbeid er påbegynt for å i større grad å koordinere KS' jobbing med kompetanse. Det omfatter både arbeidet med kompetansekartlegging og –utvikling som retter seg mot medlemmene og arbeidet opp mot utdanningsinstitusjonene hva gjelder omfang og innhold i ulike utdanninger.

- FoU-prosjekt ”Strategisk kompetanseutvikling i kommunene – en kartlegging av behov, nytteverdi og gode eksempler” ble bevilget 22. juni, og blir et viktig redskap for KS for å følge opp kompetansearbeidet framover.
- Orienteringssak ble utarbeidet til HST i juni om stortingsmeldingen ”Utdanningslinja”. Meldingen følges opp i høst.
- I gang med utarbeidelse av veileder/eksempelsamling for å få flere ufaglærte i helse- og omsorgssektoren til helsefagarbeider. Samarbeid mellom KS/HSH/Spekter, samt VOX. Produkt skal være klart i november.
- KS er representert i NUFHS (nasjonalt utvalg for fagskole helse og sosial). Arbeidet i vår har dreid seg om tilskuddsregelverk og rammer for fagskole helse og sosial i forbindelse med overføring av ansvaret for fagskoler til fylkeskommunene fra 1.1.10.
- KS var samarbeidspart med UiO og parter i arbeidslivet om ”Offentlig sektordag” arrangert 2.april, med god oppslutning fra studentene. KS har deltatt i referansegruppe for kandidatundersøkelse for fire fakulteter på UiO, og bidratt med informasjonsarbeid om resultater fra undersøkelsen.

Mangfold og likestilling

- FoU om mangfold i kommunesektoren er avsluttet. En kortversjon sendes kommunene august 2009.
- Workshop er gjennomført med utvalgte medlemmer om KS' videre arbeid med mangfold 18. juni. Det planlegges egen sak til hovedstyret i oktober.
- KS har sammen med partene i arbeidslivet deltatt i arbeidet med regjeringens handlingsplan mot etnisk diskriminering, herunder arbeidet med en veileder for aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringslovene. Veilederen ble lansert den 20. mai.

Deltid

Det er utarbeidet statistikkgrunnlag fra PAI for omfanget av deltidsarbeid m.m. pr. 1.12.2008. Tallene viser en liten nedgang i omfanget av deltidsansatte, og en liten økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse. Statistikken vil danne grunnlag for videre arbeid i partsammensatt utvalg om deltid, hvor det også gjennomføres en questback til alle kommuner om tiltak benyttes for å redusere bruken av deltid.

Ledelse og styring

FoU på ”Bedre toppledelse i kommunene” er i gang og skal presenteres på arbeidslivskonferansen. Det er mye oppmerksomhet rundt rådmannsavganger og forholdet mellom politikk og administrasjon. Notat om politikernes arbeidsgiverrolle vil bli forelagt hovedstyret i oktober.

FoU om ”Medarbeidernes tilfredshet i kommunesektoren# er i gang og vil benyttes som kunnskapsgrunnlag i AGS-nettverk og i fht ledelsesutvikling. FoU ”Omstilt og innstilt,

hensiktsmessige organisasjonsstrukturer i kommunesektoren” ble bevilget i juni. Lederutviklingsprogrammet ”Krefter i bevegelse” er i gang med fjerde kull. Det er utarbeidet studieplan med pensumliste i samarbeid med Universitetet i Tromsø, slik at deltagere kan få studiepoeng/ bygge videre på et masterprogram. Det gjennomføres lederutviklingsprogram i enkeltkommuner basert på AGS 2020 og lederpolicyen.

Samhandlingsreformen - arbeidsgiveransvar

Både internt i KS og overfor departementet er det satt fokus på betydningen av tydelig arbeidsgiveransvar og mulige konsekvenser for arbeidsgiver, blant annet sikring og utvikling av robuste fagmiljø, ved samhandlingsreformen.

Arbeidslivskonferansen, 24. og 25. november.

Konferansen er under planlegging. Tema vil være: Ledelse og rekruttering med fokus på unge og forholdet politikk og administrasjon. Flere store FoU-prosjekter skal presenteres og brukes som kunnskapsgrunnlag i KS` innledninger.

Helsefag

Det ses nå god effekt av rekrutteringspatroljene som Aksjon Helsefag har etablert, med økt søkning til faget. Det er en økning av antall søkere på sju prosent til Vg1 og økning på ti prosent til Vg2. Det er derimot nedgang i antall elever som søker læreplass. Det er fortsatt flere læreplasser på landbasis enn det er lærlinger.

Det har vært 35 rekrutteringspatroljer fordelt i hele landet. Patroljene har besøkt elever på 10. trinnet på ungdomsskolene og elever på Vg1 helse- og sosilafag, samt elever på Vg2 helsearbeiderfag. Til sammen har patroljene besøkt mellom 25 000 og 30 000 elever.

Aksjon Helsefag arrangerte en nasjonal erfaringskonferanse i april med temaet: Lærling i helsearbeiderfaget, erfaringer så langt. Det var stor oppslutning om konferansen.

Det er etablert et konstruktivt samarbeid med rekrutteringskampanjen til Helsedirektoratet. Det planlegges også lærerkonferanser som skal gi et bredt innblikk i en helsefagarbeiders skolehverdag, læretid og yrkesutøvelse.

Flink med folk i første rekke

Det er i løpet av våren inngått avtaler med 62 nye kommuner. Til sammen er det 96 kommuner med i prosjektet. Det er tildelt til sammen 8 770 000 kroner til deltagende kommuner. Det er tilbudt og gjennomført kurs i prosjektledelse for alle nye kommuner. Det er også laget en brosjyre som omhandler bedre ledelse av tverrfaglig samarbeid, med linker til ulike verktøy og metoder innen tverrfaglig samarbeid, kompetanseplanlegging og utvikling.

KS Innkjøp (KSI)

KSI avholdt det andre fagrådsmøte i år på Gardermoen 12. mai, blant annet med gjennomgang av svar på spørreundersøkelse til deltagere på Årssamling 15 – 16. april. Samlingen syntes å ha vært vellykket med hensyn til både faglig og sosialt innhold, temaer og nettverksbygging.

Koordinator har sammen med KS Advokatene laget og holdt to samlinger for gruppe en og første samling for gruppe to for sertifiseringskurs for offentlige anskaffelser før sommeren.

Buskerud Telemark Vestfold (BTV), Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF) og KSI inviterte NHO og Difi til et møte 10. juni for å informere om arbeidet med skjemaene for leverandørevaluering og for å drøfte koordinering og samarbeid. Det var bred enighet om

behovet for videre kontakt og samarbeid på området. Oppfølgingsmøte vil finne sted hos NHO 18. august.

Styringsgruppen for anskaffelse av ny Ehandelsplattform (EHP II) på Ehandel no har hatt tre møter. Endelig konkurransegrunnlag ble lagt ut 9. juli. Konkurransen gjennomføres med anskaffelsesprosedyre Konkurransепreget dialog.

KSI koordinator deltar i prosjekt om leverandørutviklingsprogram i samarbeid med NHO. Første møte med NHO var 12.juni.

KSI koordinator deltok hos Forskningsrådets formøte til møtet Førkommersielle anskaffelser i Brussel 16.juni. Forskningsrådet inviterte til et orienteringsmøte om EUs og deres eget arbeid for økt utnyttelse av før-kommersielle anskaffelser som et ledd i arbeidet for innovasjon og fornying. Andre deltagere på møtet var fra NHD, Difi, NHO og Innovasjon Norge. Koordinator orienterte blant annet om et leverandørutviklingsprogram som KS samarbeider med NHO om.

KS Advokatene

KS Advokatene har erfart en vedvarende god tilgang på oppdrag også i andre kvartal. Det har hittil i år vært en økning i prosedyreoppdrag og større utredningsoppdrag. Inntjeningen ligger foran budsjett.

KS som utviklingspartner: Organisering, kvalitet og effektivisering

Innovasjon

NHO og KS har inngått samarbeid vedrørende leverandørutvikling. Det forventes ekstern finansiering, bl.a fra Innovasjon Norge. Prosjektet skal etableres i løpet av høsten 2009. Det er utarbeidet prosjektbeskrivelse og prosjektet forventes å ha en varighet på fem år. Prosjektet bygger på fire strategier:

- **Innovasjon:** Offentlig sektor skal være en krevende kunde i anskaffelsesprosessen på en slik måte at det initieres innovative prosesser hos leverandørene.
- **Næringsutvikling:** Innovative offentlige anskaffelser gjennom leverandørutviklingsnettverk øker konkurranseevnen til små- og mellomstore bedrifter.
- **Miljø:** Mer bærekraftige innkjøp ved å legge vekt på miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser.
- **Forvaltning og brukere:** Større konkurranse vil gi lavere priser/kostnader for offentlig sektor, samtidig som det offentlige får bedre tilpassede produkter ift sine behov som følge av innovative prosesser.

Ekommune

KS har gjennomført en nasjonal undersøkelse for å kartlegge bruk av IKT i kommunene. Undersøkelsen viser at de store kommunene har kommet lengst når det gjelder elektronisk kommunikasjon, mange kommuner har tatt i bruk e-faktura og utbredelsen av bredbånd i kommunene er stor. Det er imidlertid fortsatt store digitale skillelinjer i kommune-Norge og det er lite fokus på strategisk bruk av IKT i kommunene. Mangel på kompetanse gjør at det gjennomgående er store forskjeller mellom små og store kommuner på de fleste områder.

Det nettverksbaserte kompetanseutviklingsprogrammet "Strategisk ledelse og IKT" er ferdig utviklet i samarbeid med KS-k, og tilbud er sendt ut til aktuelle deltakerkommuner.

Årets ekkommunekonferanse ble gjennomført med gode evalueringer i slutten av mai med hovedtema "Samhandling".

Utdanning

KS har tilbud og gir bistand til kvalitetsutvikling og -styring til kommuner i regionene og til alle fylkeskommunene. Det er i gang et FOU-prosjekt, for å få fram fordelene ved å forebygge framfor å reparere (tidlig innsats). Kontraktsmøte med Rambøll/NOVA gjennomført 29.6. Oppstart i august. FoU-prosjekt knyttet til forhandlingene om arbeidstid er også igangsatt.

KS vil ta ansvar for og prioritere temaene avtaleverk og arbeidsgiveransvar knyttet til den statlige 30 studiepoengs rektorutdanningen

Det samarbeides med andre utdanningspolitiske aktører i alle regioner. Dette er ytterligere aktualisert gjennom arbeidet i "GNIST" - en helhetlig lærersatsing.

Den viktigste saken på videregående opplæring i 2. kvartal har vært å innhente materiale om frafall i videregående opplæring og forslag til å redusere frafallet i samtlige fylkeskommuner. Dette har vært gjort i nær sammenheng med Forum for fylkesutdanningsjefer (FFU). Saken har dessuten vært drøftet i Fylkesrådmannsutvalget og Fylkesordførerutvalget.

Videre har KS, sammen med fylkesutdanningsutdanningsjefenes kontaktutvalg, deltatt i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet for å planlegge og iverksette relevante tiltak for å motvirke negative konsekvenser av finanskrisen i videregående opplæring – spesielt faren for permittering eller oppsigelser av lærlinger.

Klima

Det er avsluttet et FOU-prosjektet om status viser at ca 80% av landets kommuner har startet arbeidet med eller vedtatt en klima- og energiplan (oftest som del av kommuneplanen). Utarbeidelse av klima- og energiplan er en forutsetning for deltakelse i Grønne energikommuner og Framtidens byer, samt at det ordinære plansystemet er det viktigste verktøyet i Livskraftige kommuner. Disse prosjektkommunene får derfor spesifikk oppfølging på dette. Øvrige kommuner vil bli fulgt opp gjennom en nærmere konkretisering av status i den enkelte kommune.

Gode eksempler formidles fra Livskraftige kommuner og Grønne energikommuner. Formidlingsarbeidet er blitt styrket og vil være enda mer synlig i 2. halvår. Livskraftige kommuner har etablert Nettstedet Livskraftig.no som er et verktøy og kanal for kommunene til å legge ut informasjon om status og utvikling, mål og tiltak, indikatorer og gjøre resultatet og prosessene i nettverksarbeidet i Livskraftige kommuner tilgjengelig. Miljø- og samfunnsindikatorer på bedrekommune.no er under kontinuerlig utvikling. Bedre kommunefordelt statistikk er en gjenganger i samtaler mellom staten og kommunesektoren, både på politisk og administrativt nivå. KS har foreslått nye nøkkeltall i KOSTRA.

KS spilte en aktiv rolle både i oppkjøringen til og under klimatoppmøtet for kommunesektoren i København i juni. Viktig at kommunesektoren får anerkjennelse for sin rolle i det globale klimaarbeidet og dermed også får rammevilkår til å intensivere arbeidet for å skape helt nødvendige resultater.

KS har gjennom et FOU-prosjekt utredet hvordan et nasjonalt klimafond for gjennomføring av lokale klimatilbud kan organiseres. Første del av prosjektet er forelagt hovedstyret som vil

ta endelig beslutning om anbefaling overfor regjering til høsten når del 2 av FOU-prosjektet er gjennomført.

KS skal veilede medlemmene i å effektivisere energibruken i egne bygg og kjøretøy og øke "grønne" innkjøp. Grønne energikommuner og ENOVA s kompetanse gir godt grunnlag for ENØK-tiltak. Kommunesektoren viste potensialet ved å søke om tiltak for nær 6 mrd til en kvote på 400 mill i Regjeringens krisepakke.

KS har engasjert Vestlandsforskning til å utarbeide et faglig grunnlag for hvordan KS bør legge sine strategier og prioritere sine tiltak for å bidra til at 1/4 av kommunene har utarbeidet planer for klimatilpasning som del av kommuneplanen i løpet av 2009. Dette vil bli videre bearbeidet som utgangspunkt for nasjonale initiativ og samarbeid, samt som bakgrunn for rådgivning av våre medlemmer.

Det ble skrevet under en ny avtale mellom MD og de deltakende kommunene i Fremtidens byer i mai 2009.

Livskraftige kommuner

29 nettverk er under arbeid, med drøyt 180 deltakerkommuner. Tre nettverk ble fullført/avsluttet og ett stoppet i 2. kvartal. Mange nettverk har identifisert sine innsatsområder, blant annet med bruk av data og statistikk. Det legges nå vekt på å utforske handlingsrommet, både internt i kommunens virksomhet og i rollen som samfunnsaktør.

De regionale opplæringsmøtene om ny planlov er brukt aktivt. Flere nettverk har satt integrering i årssyklusen, miljøsertifisering og grønne innkjøp på dagsorden.

Eksempler er hentet inn, så langt er det laget 15 eksemplar. Formidling på konferanser i Norge og utlandet. Stadig flere artikler i lokale media. Ny arena for miljø- og samfunnsinformasjon er prelansert.

Kommunens opplevde hindringer og forslag til endringer i statlige rammebetingelser og hindringer er kartlagt og bearbeidet videre av følgeforskningen til deres sluttrapport som kom i 2. kvartal. Erfaringer fra programmet formidles løpende til blant annet Miljøverndepartementet.

Grønne energikommuner

Klima- og energiplaner er vedtatt i 18 av 22 deltakende kommuner. Det er utarbeidet en eksempelpank hvor det foreligger eksempler fra alle kommunene som deltar i GE-programmet innenfor satsingsområdene varmeproduksjon el, ENØK, transport, landbruk, mobilisering, annet. Prosjektet utvikler og oppdaterer GE-kommunelogg for alle kommuner som deltar i Grønne energikommuneprogrammet, som skal vise hva som fremmer og begrenser klima- og energiarbeidet i GE-kommunene.

Internasjonale prosjekter

Sammen med fredskorpset arrangerte KS en internasjonal kommunekonferanse 27. mai i Oslo. 100 deltakere fra 31 forskjellige kommuner deltok. Konferansen hadde både en politisk og en praktisk dimensjon. Statssekretær i UD, Gry Larsen, redegjorde for Utenriks- og Utviklingsmeldingene som har kommet i år. Begge meldingene er utarbeidet med fokus på de overordnede målene. Operasjonaliseringen av meldingene vil komme etter behandlingen i stortinget, og der bør kommunene ha en plass. Nestleder i KS Bjørg Tysdal Moe, understreket i sitt innlegg at kommunene både vil og bør brukes i norsk utviklingsarbeid. Debatten avstedkom en avtale om et møte mellom politisk ledelse i KS og UD 11. august 2009 for å diskutere disse problemstillingene nærmere.

Økt urbanisering og desentralisering i en rekke land har gitt lokalforvaltningen i mange land nye utfordringer. For å møte denne situasjonen har UCLG og Cities Alliance utformet fase II av programmet City Future for å styrke strategisk byplanlegging basert på miljøhensyn, fattigdomsorientering og deltakelse. UD er medlem i og en betydelig giver til Cities Alliance, et fond i Verdensbanken med noe autonomi. UD mener at strategisk byplanlegging kan være en fruktbar satsing mot fattigdom. UCLG ønsker norsk involvering i prosjektet både for å kunne trekke på norsk kompetanse og for å tiltrekke seg norske ressurser.

KS skal gå gjennom hvilken relevant kompetanse vi sammen med våre medlemmer kan tilby. På det grunnlaget skal KS avklare faglige behov med UCLG og ta kontakt med UD for eventuell finansiering av norske faglige leveranser til prosjektet.

KS Internasjonale prosjekter arbeider med 17 MIC-partnerskap (Municipal International Cooperation) finansiert av Norad fram til utgangen av 2009, da nåværende tre-årige program avsluttes. KS arbeider aktivt for at MIC-programmet videreføres for årene 2010–2012 og at det kan åpnes for flere nye kommuner og fylkeskommuner. 25 norske kommuner, hvorav ti nye, har meldt sin interesse for å delta i det nye MIC programmet. NIBR fullførte i juni en organisasjonsgjennomgang av KS på oppdrag fra Norad. Etter administrasjonens oppfatning gikk rapporten utover oppdragsoppgaven og var uforholdsmessig kritisk til resultatene som er oppnådd i MIC prosjektene. KS har gjennomført møter med de norske MIC kommunene og NORAD i forbindelse med rapporten og har spilt inn kommentarer til NORAD skriftlig. Rapporten er ikke offentliggjort av NORAD.

MIC-programmet på Vest-Balkan (sju partnerskap) er avsluttet i den formen det har fungert de siste tre årene. I samarbeid med norske kommuner, har KS utarbeidet et nytt MIC-konsept og retningslinjer som er godkjent av Utenriksdepartementet for perioden 2010–2012. Etter planen kan programmet utlyses i oktober 2009.

Tidligere igangsatte prosjekter i AserbArbeids- og inkluderingsdepartementetsjan, Bosnia i Herzegovina, Georgia, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Russland, Serbia, Ukraina gjennomføres i henhold til planene.

Arbeidet med EØS-finansierte prosjekter i Polen, Portugal, Spania, Tsjekkia, Bulgaria pågår i samsvar med prosjektplanen. Et prosjekt i Romania er blitt godkjent av Innovasjon Norge og det arbeides med samkjøring av avtaler og prosjektplaner.

De sentrale temaene i prosjektene har vært etablering og institusjonell styrking av kommuneorganisasjoner, desentraliseringsreformer, likestilling, bærekraftig utvikling, antikorrupsjon, lokal økonomisk utvikling, kommunal planlegging, beredskapsplanlegging, effektivisering av kommunale og andre offentlige tjenester, folkevalgtopplæring, opplærings- og utvekslingsprogrammer.

Kvalitetskommuneprogrammet

Kvalitetskommuneprogrammet har gått inn i det siste året i programperioden 2007 – 2009, men som rapportert sist, har det i politisk kontaktmøte blitt vedtatt å forlenge programmet i seks måneder i 2010, for å følge opp de kommunene som kom sist med. Det gjelder fjerde pulje, som rommer mange store kommuner som Bergen, Bærum, Drammen, Kongsberg med flere. I hvilket omfang programmet forlenges, er ikke avgjort.

Med 138 deltakende kommuner som hver har mange prosjekter, betyr det intens aktivitet. Innretningen på samlingene endres i 2009 fra større, sentrale samlinger til mer lokale nettverkssamlinger. Forberedelser er gjort for årets Kvalitetskommunekonferanse, som skal avholdes i Oslo 25. og 26. august, blant annet med prisutdeling til en av de nominerte kommunene som har utmerket seg mest med fremragende kvalitetsarbeid.

Arbeidet med støtte og oppfølging til sykefraværskommunene er intensivert i perioden. Prosjektleders inntrykk, basert på rapporter ved årsskiftet og senere ordinære tilbakemeldinger, er at det er framdrift og entusiasme i kommunene, men det er utfordrende å synliggjøre konkrete resultater.

Effektiviseringsnettverkene

I løpet av våren har 173 kommuner deltatt i effektiviseringsnettverkene. Sammen med de ti ASSS kommunene utgjør dette samlet sett kommuner med 70 prosent av det totale befolkningsgrunnlaget. Det er nettverk på ni ulike fagområder, hovedsatsingen i 2. kvartal har vært på skole- og barnevernsnettverk. 60 kommuner deltar i skolenettverk hvorav 45 på nettverk vedrørende kvalitetssystem i skolen i henhold til §13.10 i opplæringsloven.

Det har vist seg over tid at det stilles større krav til fagkompetansen til veiledere i tillegg til den generelle prosessveilederkompetansen. Dette er løst med god effekt ved å ha samarbeid over regionsgrensene, med gjensidig bistand av veilederne med spesialkompetanse. Det er lagt vekt på at deltagende kommuner utarbeider en egen tjenesteanalyse etter fullført nettverk. Disse tjenesteanalysene har gitt deltagerne langt større innsikt i egen tjeneste. Analysen fører til økt helhetsforståelse og kunnskap på alle administrative nivåer, som igjen gir bedre grunnlag for politiske beslutninger.

Effektiviseringsnettverkene innen Pleie og omsorg har innhentet styringsinformasjon knyttet til IPLOS-registreringen. IPLOS gjør det nå for første gang mulig å sammenligne kommunene på ressurser knyttet til personer over og under 67 år. På den måten kan eldreomsorg skilles ut som eget innsatsområde.

Et konsept for effektiviseringsnettverk som er spesialtilpasset for ROBEEK-kommuner er igangsatt. Fylkesmannen i Nordland og Troms er underrettet og meget interessert i at effektiviseringsnettverk med fokus på disse kommunene starter opp.

Videre er det igangsatt fornyelse av profilen for Effektiviseringsnettverkene. Nye brosjyrer og en roll up ble benyttet i kommuneøkonomi konferansen for synliggjøring av nettverkene. Invitasjonene til nettverkene og websiden er modernisert.

Organisasjonen

Sykefravær

I prosent for periode:	Med egenmelding	Med sykemelding	Totalt
2. kvartal 2009	0,7	3,7	4,4
2. kvartal 2008	0,7	4,3	5,0

Som det fremgår av tabellen over, har det vært en positiv utvikling på sykefraværet i organisasjonen, sammenliknet med samme kvartal året før.

Arbeidet med å utarbeide en HR-strategi er startet opp. Viktige element i strategien vil være både å skaffe oss en oversikt over nåværende kompetanse og framtidige behov.

Vi har utviklet, prøvd ut og gjennomført et nytt introduksjonskurs over to dager for 12 nytilsatte. I løpet av andre kvartal er det ansatt 11 medarbeidere i faste stillinger og en i midlertidig stilling. I samme periode har vi mottatt sju oppsigelser og en permisjonssøknad. I perioden har vi hatt fire traineer fra traineeprogrammet på hospitering i KS.

Installasjon av videokonferanseutstyr i regionene er fullført, med unntak av region BTV og Brussel som planlegges installert i 3. kvartal. KS Sør-Trøndelag har eldre utstyr, men det ble bevilget ekstra midler i 1. kvartal for utskifting i år. Utstyret er til stor nytte, spesielt i regionene. Vi vil komme tilbake til anslag i forhold til besparelser knyttet til utstyret.

Det stilles store krav til oppetid og tilgjengelighet til it-løsninger, og det arbeides med en katastrofeplan for konsernet på nettverk og serverrom.

Det har vært en del driftsproblemer på fasttelefoni etter siste oppgradering av hussentralen i 2008. HR IKT vil vurdere alternativ teknologi på sikt.

Som et ledd i konsernsamhandlingen har KS og KF gjennomført et større forprosjekt for å få datterselskapets forretningssystemer integrert med økonomisystemet i KS, som har konsernansvaret for dette. KF trenger en bred forretningsløsning, og løsningsbeskrivelsen er sendt ut på anbud til alternative leverandører.

KS har hatt en forhandleravtale med Commfides AS om levering av SSL-sertifikater til kommunene. Vår samarbeidspartner har imidlertid langt tøffere inntjeningskrav til sikkerhetsproduktene, og KS har valgt å avvikle forhandleravtalen med denne leverandøren. Oppsigelsen vil gi et inntektstap for KS på ca kr 300' i inneværende år.

Sentrale styrer og utvalg

Det har vært avholdt tre hovedstyremøter i andre kvartal. Arbeidsutvalget har hatt to møter i samme periode.

Rådmannsutvalget har møtt tre ganger i tillegg til rådmannslandsmøtet og ledermøtet. Utvalget har en viktig rolle som premissleverandør for administrasjonens arbeid og i forberedelsene av saker som skal til styrebehandling, og fungerer også som referansegruppe for noen sentrale FoU-prosjekter.

Regnskap og finans

Resultatutviklingen for KS og konsern i hovedtrekk

KS har budsjettert med et overskudd på sju mill kroner for 2009. Driftsresultat er budsjettert med 12 mill kroner i minus, mens netto finansinntekter er budsjettert til ca 19 mill kroner. Det var i år ikke budsjettert med mer enn et marginalt positivt resultatbidrag fra Holdingkonsernet. Midt i året synes det nå klart at KS lykkes med å holde en stram nok kostnadsstyring til at driftsresultatet vil bli noe bedre enn budsjettert. Samtidig ser vi muligheter for å kunne begrense reduksjonen i netto finansposter noe mer enn fryktet. Framfor alt mener vi å kunne opprettholde tilnærmet samme sterke forbedring i prognosen for Holdingkonsernet som rapportert sist. Dermed forventes konsolidert bunnlinje for KS med konsern å slå budsjett med om lag 4,5 mill kroner når året er over.

Resultatutviklingen innenfor de ulike virksomhetsområdene til KS vil bli nærmere kommentert i det følgende.

KS Bedrift har nå justert sin prognose ned til 376.000 kroner i overforbruk fra et varslet underskudd i forrige prognose på 0,5 mill kroner. Dette er underskudd som eventuelt må dekkes av tidligere opptjent egenkapital. Dersom KS Bedrift i tillegg starter opp noen av de aktuelle prosjektene allerede i 2009, vil det kunne svekke årsresultatet ytterligere inntil 1,2 mill kroner.

Det kan også bli behov for å trekke på hele eller deler av reservene opparbeidet i tidligere år for å dekke behov for driftsmidler i effektiviseringsnettverkene sentralt og regionalt.

I noen grad vil det være budsjettavvik på inntekter og kostnader som veier opp for hverandre.

Regionalt er det for noen planlagt noe høyere aktivitetsnivå enn opprinnelig budsjett, men dette skal dekkes inn gjennom ekstra egeninntjening.

De enkelte budsjettene

Under følger oppstilling over resultat pr. 2. kvartal mot periodisert budsjett, årsbudsjett og ny årsprognose. I tillegg regnskap for KS fordelt på KS sentralt, KS i Fylkene, KS Bedrift og KS Forskning.

KS sentralt og regioner, FoU,KS Bedrift (hele tusen)	Regnskap 2. kvartal 2009	Budsjett 2. kvartal 2009	Avvik 2. kvartal 2009	Regnskap samme tid 2008	Totalbudsjett 2009	
					Ny årsprognose	Totalt årsbudsjett
Kontingent	134 041	134 585	-544	116 770	248 300	248 726
Andre inntekter	20 604	8 377	12 227	15 669	27 840	27 846
Sum inntekter	154 645	142 961	11 683	132 439	276 140	276 572
Lønn og Personalkostnader	72 664	75 153	-2 489	70 842	174 000	175 045
Avskrivninger	3 282	3 587	-305	3 190	7 200	7 173
Driftskostnader	61 223	46 181	15 042	62 496	106 300	106 309
Sum kostnader	137 168	124 920	12 248	136 527	287 500	288 527
Driftsresultat	17 476	18 041	-565	-4 088	-11 360	-11 955
Netto finansposter	6 953	9 377	-2 425	9 700	13 000	18 959
Netto finans Holdingkonsern	0	0	0	0	9 900	0
Resultat	24 429	27 418	-2 989	5 611	11 540	7 004

Følgende kommentarer kan gis til de enkelte resultatene, ut over generell omtale ovenfor:

KS Sentralt og regionene

Resultatregnskap KS Sentralt (hele tusen)	Regnskap 2.kvartal 2009	Budsjett 2.kvartal 2009	Avvik
Kontingent	94 998	95 014	-16
Andre inntekter	12 577	7 226	5 351
Sum inntekter	107 575	102 240	5 335
Lønn og Personalkostnader	45 992	47 608	-1 616
Avskrivninger	3 282	3 587	-305
Driftskostnader	24 745	18 406	6 339
Sum kostnader	74 018	69 600	4 418
Driftsresultat	33 557	32 640	917
Netto finansposter	6 585	8 727	-2 142

Resultat	40 142	41 367	-1 225
-----------------	---------------	---------------	---------------

Kontingentinntekter

Prognose for kontingent opprettholdes på 190.028.269.kroner.

Annen inntekt

Tjenestesalg

Tjenestesalget forventes foreløpig å ligge tilnærmet på budsjett. Der det har vært meldt om mulig lavere inntjening er det i tillegg meldt om tilsvarende lavere kostnader. Noe høyere bokført inntjening pr. 2. kvartal forventes foreløpig ikke å gi høyere inntjening på årsbasis.

Prognosen opprettholdes på 21.960.000 kroner

Driftsrelaterte inntekter

I denne posten er det budsjettet med tre mill. kroner i royalty fra Kommuneforlaget AS. Royalty faktureres i hovedsak i begynnelsen av hvert år, og er til nå fakturert med 2,7 mill kroner.

Prognose opprettholdes på 3.000.000kroner

Lønns- og personalkostnader

Vakanser og sykefravær vil sannsynligvis også i år gi noe innsparing på årsbasis. Dette utgjør en foreløpig reserve på 0,5 mill kroner i KS knyttet til ordinære lønnsmidler sentralt og regionalt, i tillegg til refusjoner på sykefravær og permisjoner. Innsparingen vil veie opp for de økte lønnskostnadene knyttet til nye stillinger som vil påløpe senere i år. Prognosen forbedres med en innsparing på en mill kroner i KS.

KS pensjonskostnader er ikke forventet å øke i 2009.

Ny prognose på: 158.099.000 kroner

Andre kostnader

Det er foreløpig ikke gjort omprioritering av midler eller meldt om større nye behov eller innsparinger ut over budsjett til aktivitetsmidler. Det har oppstått et økt behov knyttet til helsesatsingen og konstatert innsparing på drift i KS forhandling.

Det er meldt om innsparing på budsjett for folkevalgtopplæring med 0,9 mill kroner grunnet lavere etterspørsel enn forventet.

Som omtalt i forrige kvartalsrapportering, er det avdekket et mulig behov for å innvilge IKT anslagsvis 2,5 mill kroner utover budsjettforutsetningene. Det gjøres heller ikke nå noen endringer av prognose på grunnlag av dette, da administrasjonen regner med å finne dekning gjennom andre besparelser og omdisponeringer innenfor gjeldende rammer.

Prognose opprettholdes på: 209.060.947 kroner

KS i fylkene

Resultatregnskap KS i fylkene	Regnskap	Budsjett	
(hele tusen)	2.kvartal 2009	2.kvartal 2009	Avvik
Andre inntekter	7 611	900	6 710
Sum inntekter	7 611	900	6 710

Lønn og Personalkostnader	19 208	19 969	-761
Avskrivninger	0	0	0
Driftskostnader	10 196	5 986	4 211
Sum kostnader	29 404	25 954	3 450
Driftsresultat	-21 794	-25 054	3 260

Det ligger et inntjeningskrav på 100.000 kroner pr. fylke.

Det har ikke kommet inn meldinger fra regionene som tilsier noen justering av prognosen.

Resultatregnskap Eksternfinansierte	Regnskap	Budsjett	
prosjekter KS i fylkene (hele tusen)	2.kvartal 2009	2.kvartal 2009	Avvik
Kontingent	0	0	0
Andre inntekter	10 688	6 473	4 214
Sum inntekter	10 688	6 473	4 214
Lønn og Personalkostnader	2 426	2 094	332
Avskrivninger	0	0	0
Driftskostnader	1 883	608	1 275
Sum kostnader	4 309	2 702	1 607
Driftsresultat	6 378	3 771	2 607

Avvik mot budsjett her skyldes at ikke alle prosjektbudsjettene er periodisert.

FOU

Resultatregnskap FOU	Regnskap	Budsjett	
(hele tusen)	2.kvartal 2009	2.kvartal 2009	Avvik
Kontingent	19 137	19 141	-4
Andre inntekter	0	0	0
Sum inntekter	19 137	19 141	-4
Lønn og Personalkostnader	1 740	1 794	-55
Avskrivninger	0	0	0
Driftskostnader	576	1 636	-1 060
Bevilgninger	21 997	16 146	5 851
Sum kostnader	24 313	19 577	4 737
Driftsresultat	-5 176	-436	-4 740
Netto finansposter	368	650	-282
Resultat	-4 808	214	-5 022

Budsjettavviket skyldes i hovedsak at en del prosjektbevilgninger er foretatt noe tidligere enn forutsatt i periodisert budsjett.

KS Bedrift

KS Bedrift la frem et foreløpig regnskap til sitt styre pr. 10. juni. Regnskap pr. 30.06.09 fremlegges her og vil bli behandlet i KS Bedrifts styre i september. Ny prognose viser et underskudd på 376.000 kroner på årsbasis, en reduksjon på 124.000 kroner siden 1. kvartal.

Regnskap KS Bedrift 10. juni 2009	Regnskap 10. juni	Budsjett 2. kvartal	Avvik 2. kvartal	Budsjett totalt	Prognose 2009
Medlemskontingent	19 906	20 430	524	20 430	20 000
Andre inntekter	416	250	-166	1 000	1 000
Sum inntekter	20 322	20 680	358	21 430	21 000
Kostnader:			0		
Rekruttering og kommunikasjon	911	450	-461	900	900
Arbeidsgiverrollen	277	550	273	1 100	1 100
Næringspolitikk energi	559	1 000	441	2 000	2 000
Generell næringspolitikk	579	357	-222	714	714
Generell variabel drift	263	267	4	533	533
Sum tiltaksmidler	2 588	2 624	35	5 247	5 247
KS Bedriftsstyre og kontaktutvalg	634	575	-59	1 150	1 200
Lønn og sosiale kostnader	5 090	5 206	116	12 515	12 499
Husleie og felleskostnader til KS	1 165	1 384	219	2 768	2 550
Sum utgifter	9 478	9 789	311	21 680	21 496
Renteinntekter	45		-45	250	120
Resultat	10 889	10 891	2	0	-376

Kapital KS Bedrift 31.12.07	5 857 681
Kapital KS Bedrift 31.12.08	6 207 862

KS bedrift har opparbeidet kapital pr 31.12.08 på 6,2 mill. 4 mill er avsatt som buffer, 1,2 mill er avsatt til prosjekter.

Dette betyr at det er 1 mill til disposisjon for å støtte opp under medlemsøkningen.

Det er også benyttet midler til markedsundersøkelsen for å støtte opp under strategiprosesser, veivalg og

Medlemmenes behov/ønsker.

Havn, energi og avfall skal styrkes i 2009 gjennom ansettelser eller kjøp av tjenester.

Styret ønsket å videreføre aktivitetsnivået, og det legges derfor opp til et mulig merforbruk på kr. 900.000.

Kontingentinntekter ligger under budsjett

Prognosen for KS Bedriftsstyre er økt etter nytt vedtak på landsstyre om godgjøring til styrets leder.

Prognosen for lønn og sosiale kostnader og felleskostnader er justert for planlagte nye stillinger.

Nytt vedr. stillinger: På avfall begynner 2 hele årsverk i september.
 Havnefaglig medarbeider utlyses i august. Trainee ansettes fra januar 2010.

Forbruk på tiltaksmidler ligger noe lavere enn budsjett totalt, men noe ulikt fordelt på de ulike poster i planen.

Tiltaksmidlene ses i sammenheng med inntektssiden. Det er foreløpig ikke foretatt nedjustering i kostnadsprognosen.

Renteinntekter er foreløpig inntektsført med 45.000. Lav inntekt skyldes både at kontingenten faktureres i mai samt lav markedsrente. Prognosen er justert ned.

Det jobbes med å få på plass en rapportering på de ulike områder innenfor plan. Dette forventes fremlagt på bedriftsstyrets møte i september.

Effektiviseringsnettverkene

Effektiviseringsnettverkene har lagt inn et nullbudsjett. For å kunne gjennomføre planlagt aktivitet sentralt og lokalt, ser det ut til at det vil være nødvendig å gjøre bruk av ikke benyttede midler fra 2008. Dette vil påvirke resultatet i KS totalt på årsbasis. Prognosen justeres foreløpig ikke. Administrasjonen vil avklare endelig behov innen 3. kvartal er over.

Eksternfinansierte prosjekter

Resultatregnskap Eksternfinansierte prosjekter KS sentralt uten OU (hele tusen)	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2.kvartal 2009	2.kvartal 2009	
Kontingent	3 331	720	2 611
Andre inntekter	88 804	52 049	36 755
Sum inntekter	92 135	52 769	39 366
Lønn og Personalkostnader	16 789	13 436	3 353
Avskrivninger	0	0	0
Driftskostnader	38 164	35 866	2 298
Sum kostnader	54 953	49 302	5 651
Driftsresultat	37 182	3 467	33 715

Eksternfinansierte prosjekter er pr. 2. kvartal inntektsført med 92 mill. kroner. Kostnaden pr. 2. kvartal er på 55 mill. kroner. Resultatet på 37 mill. kroner påvirker ikke KS sitt regnskap. Midlene fra eksterne finansieringskilder er bundet opp i avtaler som betyr at restmidler pr. 31.12. overføres til nytt år for videre drift eller tilbakebetaling til finansieringskilden når prosjektet avsluttes.

Regnskapsmessige avvik mot budsjett skyldes i utstrakt grad mangelfull periodisering av prosjektbudsjettene som for de mange eksterne prosjektene avhenger dels av eksterne parter og at prosjektperiodene ikke følger kalenderåret, dels at budsjettene ikke er detaljerte nok.

Regnskap OU-midler pr. 30.06. 2009 :

Resultatregnskap OU (hele tusen)	Regnskap 2kvartal 2009
-	
Overført fra 2008	100 302
Utfakturert	239 964
Utbetalt	10 169

"Utfakturert beløp" er innbetalinger fra våre medlemmer og 70 % av dette skal i august fordeles til arbeidstakerorganisasjonene. Det er nå under behandling og utbetaling en større mengde refusjonskrav som har kommet inn i løpet av sommeren. Her ligger det også en god del lærlingtilskudd. Det vil bli rapportert mer fylldig på disse midlene til 3. kvartal.

Finansposter

Som tidligere omtalt, vil KS måtte forvente lavere finansinntekter ettersom en høy andel av plasseringene er rentebærende og rentene har falt så mye og raskt som de har gjort etter at budsjettet ble lagt. Ved forrige kvartalsrapportering ble årets finansinntekter antatt å bli seks mill kroner lavere enn budsjettet, blant annet under forutsetning om positiv avkastning på plasseringene i aksjefond. Andre kvartal har svart til forventningene i så måte, med en svært gunstig verdistigning for våre aksjefond, samtidig som vi har dratt nytte av vedvarende høye kredittpremier (den såkalte "spread") på økte pengemarkeds plasseringer. Nedenfor følger en oversikt over alle finansplasseringene KS har utover bankinnskudd.

Verdipapirportefølje pr 2. kvartal 2009

Tall i kroner				
Fond	Kjøpspris	Verdi 0101	Kjøp/salg	Verdi 3006
Skagen Global	5 000 000	3 742 705		4 105 747
Pluss indeks II	2 132 177	2 132 176	2 000 000	5 216 687
Aksjglobal Indeks II	5 000 000	3 378 027		3 709 074
DnB Norden III			1 000 000	1 005 108
DnB Nor Obligasjon III	-	-	35 000 000	35 243 688
Pluss Likviditet	75 000 000	74 230 945	4 497 323	80 709 469
DnB Nor Likviditet	61 738 670	62 883 423		64 714 163

Finansplasseringene

Både Skagen Global og KLPs indeksnære globale fond har siden årets start steget med ca ti prosent, mens det norske indeksnære fondet Pluss Indeks har steget med ca 28 prosent. Den sterke verdistigningen i andre kvartal har altså mer enn kompensert for den svake utviklingen i årets første kvartal. Den gode utviklingen har fortsatt også gjennom juli, men det gjenstår naturligvis å se om denne positive utviklingen vil fortsette gjennom de neste to kvartalene. Usikkerheten er fortsatt betydelig både i det norske og globale aksjemarkedet, men det er flere indikasjoner som tilsier at det fortsatt vil lønne seg å beholde nåværende vektning i aksjer som et minimum, i samsvar med vår langsiktige plasseringsstrategi. Aksjene har en samlet verdi pr 2. kvartal på om lag 14 mill kroner og er dermed godt innenfor gjeldende beløpsgrense for denne aktivaklassen på 20 mill kroner.

Bankinnskudd beløp seg til ca 335 mill kroner ved utgangen av 2. kvartal. Saldoen vil bli redusert med ca 200 mill kroner allerede i første halvdel av 3. kvartal, mest fordi utbetaling av OU-midlene skjer da. Likviditetsbeholdningen i KS vil som alltid være vesentlig lavere i andre halvår. Dessuten har bankrenta på innskudd sunket fra 3,9 til 1,7 prosent (pro anno) gjennom første halvår. Det kan bemerkes at administrasjonen i andre kvartal gikk en egen

runde med DnB NOR for å sikre oss absolutt konkurransedyktige vilkår på blant annet innskuddsrente, men det sier seg selv at renteinntektene vil bli lavere framover både på grunn av volum og rentesatser.

For å kompensere for det svært lave rentenivået på bankinnskudd, ble en betydelig andel av sistnevnte midler tidlig i andre kvartal plassert i korte pengemarkedsfond, hvor risikoen er minimalt høyere enn for bank, men kredittpremiene fortsatt så høye i kjølvannet av finanskrisen at det med en renteforskjell på mer enn ett prosentpoeng utgjør et svært godt supplement til bank for langsiktig overskuddslikviditet. De aktuelle pengemarkedsfondene er høyst likvide og rentepapirene har kort gjenværende løpetid og solide utstedere med svært moderat kredittrisiko. Finansplasseringene er alle sammen i henhold til det forvaltningsmandatet hovedstyret har godkjent.

Siden forrige kvartal er følgende transaksjoner gjennomført: Kjøp av andeler for en mill kroner i aksjefondet DnB Norden III, kjøp av andeler for 35 mill kroner i pengemarked/obligasjonsfondet DnB NOR Obligasjon III og dessuten er opptjente renter på ca 4,5 mill kroner i pengemarkedsfondet Pluss Likviditet fra Fondsforvaltning ikke tatt ut, men løpende reinvestert i fondet. Sistnevnte renteinntekter opptjent gjennom første halvår viser en avkastning på 4,7 prosent i annualisert rente.

Markedsverdien av aksjefondsandelene er høyere pr 2. kvartal enn ved inngangen til året, for alle fondene vi har plassert i. Verdistingningen har til dels vært svært positiv, med Pluss Indeks som det beste, hvor verdiøkningen altså har vært 28 prosent bare på et halvt år. Kursutviklingen i pengemarkeds-/obligasjonsfondene har også vært positiv, ettersom korte og mellomlange renter har vært fallende i perioden.

Pr 2. kvartal er det regnskapsført nesten sju mill kroner i netto finansinntekter. Da er den andelen av verdistingningen på aksjefondsandeler tatt med som er inntektsføring av verdier som ble regnskapsført som "papirtap" (urealisert) i fjor. Fjorårets urealiserte tap representerer altså en viss oppside for aksjefondsandelene i år, men dette har vi også budsjettet med. Verdistingning på aksjefond og rentepapirkurser for andeler som ikke tidligere er tapsført i regnskapet, vil ikke inngå i regnskapsførte resultater før eventuell realisering. Administrasjonen anser ny prognose for optimistisk, men realistisk. Om markedsutviklingen skulle bli negativ 2. halvår, kan finansinntektene kanskje bli to mill kroner lavere, men sannsynligheten er like stor for at det kan oppnås besparelser på driftsresultatet i KS av samme størrelsesorden.

Ny prognose finansinntekter: 13.000.000 mill kroner

endret - 6 mill kroner

KS-Holding

Som nevnt helt innledningsvis, viser konsernet under ett en styrket resultatutvikling inneværende år sammenliknet med budsjett. Mens Kommuneforlaget ytterligere styrket sin årsprognose i dette kvartalet, har de øvrige tre datterselskapene nedjustert sine resultater noe i forhold til forrige rapportering. Holdingkonsernets forventede resultatbidrag etter skatt til KS som eier er kun marginalt svekket siden forrige prognose. For en detaljert omtale av de enkelte selskapene, henvises det til egen kvartalsrapport for holdingkonsernet. Det har ikke vært noen ekstraordinære hendelser i holdingkonsernet i andre kvartal.

KS Holding	Hele 2009	
	Ny	Totalt
	årsprognose	årsbudsjett
Tall i tusen kroner		
Driftsinntekter	1 18 172	133 943
Annen inntekt	19 611	5 864
Sum inntekt	137 783	139 807
Lønns- og personalkostnader	59 114	56 150
Driftskostnader	39 767	55 953
Andre driftskostnader	12 674	12 737
Avskrivninger	7 649	7 611
Sum driftskostnader	119 204	132 451
Driftsresultat	18 579	7 356
Netto finansposter	(4 850)	(7 318)
Resultat	13 729	38

*Ny prognose netto finansbidrag fra holdingkonsernet: 9,9 mill kroner
(NB: konsolidert etter skatt)*

Om konsernet generelt

KS og datterselskapene har som målsetning å presentere et helhetlig og koordinert tilbud som medlemmene i økende grad etterspør. Det finnes stadig nye konserninterne samarbeidsmuligheter som bidrar til å utfylle KS sitt medlemstilbud på en god måte. Dels har datterselskapene kapasitet og kompetanse til å tilby tjenester medlemmene etterspør utover rammene for KS sin egen virksomhet, dels kan datterselskapene utfylle hverandre på tvers. I sum skal holdingkonsernets bunnlinje også bidra til å finansiere det langsiktige utviklingsarbeidet i KS. Årsprognosen tilsier at datterselskapene samlet sett vil klare å oppfylle de forventningene til konserevidert nasjonalbudsjettidrag som eier har fastsatt i gjeldende konsernstrategi.

Konsernadministrasjonen i KS-Holding følger opp selskapene både administrativt gjennom konsernutvalget (ett møte i andre kvartal) og gjennom den løpende eierstyringen som styrerepresentasjonen gir. Det er ikke identifisert nye spesielle risikofaktorer knyttet til verken omdømme eller økonomi i konsernet i siste periode. Om utviklingsplanene som foreligger for Kommunenes Hus vil det ventelig komme en nærmere avklaring innen neste rapportering.

Alle konsernets selskaper har i løpet av andre kvartal avholdt ordinære generalforsamlinger.

Arvid Weber Skjærpe

Morten Dahl

Orienteringssaker

09/31 Protokoll fra møte i KS Bedriftsstyret

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/31

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Orienteringssakens fakta

Vedlagt følger protokollen fra møte 17. juni 09 i KS Bedriftsstyret.

Sigrun Vågeng

Björg R. Rydsaa

Vedlegg til sak

Møteprotokoll
Bedriftsstyret 170609

09/32 Arbeidstidsavtale for undervisningspersonale

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/32

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Orienteringssakens fakta

Gjeldende særavtale om arbeidstid for undervisningspersonalet - Sentral forbundsvis særavtale SFS 2213 – ble forhandlet fram under tariffoppgjøret 2006. Avtalen har vært praktisert fra 01.08.06. Avtalen har bestemmelser om inndeling av lærernes årsverk i undervisningstid og tid til annet undervisningsrelatert arbeid som utføres i såkalt arbeidsplanfaset tid og selvstendig tid.

Den sentrale arbeidstidsavtalen har regler om at det skal fremforhandles lokale arbeidstidsavtaler i kommuner og fylkeskommuner. I mange kommuner har lokale avtaler vært lik den sentrale avtalen. Enkelte steder har det blitt inngått lokale avtaler som avviker fra sentral avtale. Det har vist seg at drøftinger og forhandlinger om lokale arbeidstidsavtaler har vært svært tidkrevende, og at det i liten grad har lyktes for arbeidsgiver å få gjennomslag for avvikende lokale avtaler.

Uenighet om lokale arbeidstidsavtaler har blitt behandlet av partene sentralt, siste år ved bistandsforhandlinger, sentral behandling og mulighet for nemndsbehandling. Dette har også vist seg å være en tidkrevende og omstendelig prosess.

SFS 2213 utløper 31.12.09. Arbeidet med reforhandling av avtalen starter høsten 2009. For å få et best mulig utgangspunkt for forhandlingene med et resultat som er så godt som mulig i forhold til våre medlemmenes behov, har KS innhentet uttalelser fra medlemmene i strategikonferansene. Dette vil også bli tema i vinteres strategikonferanser. I tillegg er det iverksatt en FOU om arbeidstidsavtalen for undervisningspersonalet som Rambøll Management gjennomfører for KS. Undersøkelsen er ferdig 15. september. Vi forventer at denne vil gi KS god innsikt i aktuelle problemstillinger som kan gi et godt grunnlag under forhandlingene av særavtalen.

Det tas sikte på å fremme en mandatsak for Hovedstyret på møtet i september.

Arvid Weber Skjærpe

Per Kristian Sundnes

09/33 Orienteringsnotat om KS' arbeid i forhold til Influenza A (H1N1)

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedstyret	27.08.2009	09/33

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Orienteringssakens fakta

Influenza A (H1N1) er en pandemisk influensa. I følge Helsedirektoratet ”vil den aktuelle influensasykdommen fremstå som en ordinær sesonginfluensa, med mange av de samme kliniske symptomene. For dem er epidemien udramatisk. Enkelte vil imidlertid bli alvorlig syke. Selv om det er en svært liten andel av de syke som får et mer alvorlig forløp, vil det totale antall som blir syke i løpet av epidemiens første fire måneder, medføre at også antallet med alvorlig sykdom totalt sett blir høyt.”

Kommunen har ansvar for å tilby helsetjenester til de som oppholder seg i kommunen, samt for å legge til rette for beredskapsplaner. Kommunen har plikt til å sørge for "nødvendig helsetjeneste" for alle "som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen", jf kommunehelsetjenesteloven § 1-1 første ledd. Ansvarer omfatter blant annet å forebygge og behandle sykdom og også "hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner" jf § 1-3 nr 1 og 5.

Kommunen skal ha planer for beredskap både for ordinære helsetjenester og for krisesituasjoner, jf § 1-3 a og 1-5.

Det følger av helseberedskapsloven § 2-1 at kommunene som ansvarlige for kommunehelsetjenesten har ansvaret for de nødvendige beredskapsforberedelser innen sitt virksomhetsområde og også for selve den utøvende tjenesten dersom en situasjon oppstår. Innen disse rammene tilligger også ansvaret for å finansiere dette innen den enkelte kommune.

Influensapandemien kan innebære store utfordringer for kommunene både mht økt sykkelighet i befolkningen og helsetjenestens oppfølging av disse. I et arbeidsgiverperspektiv er det utfordringer knyttet til bemanning, da det anslås at sykefraværet kan bli opp mot 25% samlet sett.

KS følger opp influensapandemien på flere måter og med flere fokus. Interessepolitisk er det en rekke problemstillinger blant annet i forhold til kommunenes utgifter og bistand fra fylkesmannen. Pandemien har også arbeidsgiverpolitiske implikasjoner blant annet juridiske spørsmål. KS har også en rolle i å formidle av erfaringer og gode eksempler på hvordan løse situasjonen i hver enkelt kommune.

Formålet med notatet er å gi Hovedstyret en orientering om hvordan KS (administrasjonen) har arbeidet i forhold til influensa A (H1N1) og tar opp følgende:

- Hvordan er medlemmene orientert
- Hvordan er medlemmenes interesser søkt ivaretatt
- Praktiske erfaringer – Gloppen kommune
- Tilrettelegging for videre arbeid

Hvordan er medlemmene orientert

Det var kjent tidlig i vår at influensa A (H1N1) kan bli omfattende. I april i år la KS ut informasjon på www.ks.no om utarbeidelse av beredskapsplaner.

Det er i løpet av august lagt ut mer informasjon på www.ks.no om pandemien, bla lenke til den nasjonal informasjonssiden www.pandemi.no

Medlemsservice har nesten daglig hatt henvendelser fra medlemmer og besvart spørsmål/veiledet med utgangspunkt i gjeldende lover og avtaler og i samsvar med synspunktene KS har gitt uttrykk for i kontakten med sentrale myndigheter og i sine hørings svar.

Hvordan er medlemmenes interesser søkt ivaretatt

Det er under forberedelse en rekke tiltak fra nasjonale myndigheter bl.a. for å forebygge smittespredning og å legge til rekke for evt. krisetiltak. I forbindelse med dette har det vært gjennomført bilaterale møter, høringsmøter og andre møter med arbeidslivets parter. I disse møtene og i hørings svar m.v. har KS lagt vekt på at

- kommunehelsetjenesten kjenner sitt ansvar for helsetilbudet til de som oppholder seg i kommunen
- det er ønskelig at behov for mer personell ivaretas innen tjenestene og i samarbeid mellom partene
- at vi har forståelse for at det kan bli nødvendig å iverksette forskriftsendringer for evt. behov for beordring i krise, men at det primært er de ordinære som tjenestene ivaretar oppgavene
- vi har uttalt at vi ønsker fleksible ordninger og samarbeid med partene for å løse/ivareta oppgavene lokalt
- det er behov for entydig informasjon fra sentrale myndigheter

Aktuelle spørsmål som har vært drøftet i møter mellom myndighetene og partene i arbeidslivet

- Influensapandemien vil bli tatt opp i konsultasjonsmøtet med regjeringen. KS tar da spesielt tatt opp problemstillingene rundt kommunenes utgifter og om staten evt bør dekke dette. KS har uttalt at det viktigste nå er at kommunene gjør sin del av jobben, så vil de økonomiske kravene tas opp i etterkant, om det viser seg nødvendig.
- Utvidet rett til egenmelding i inntil 8 dager for alle arbeidstakere, slik arbeidstakere i IA- virksomheter har. Hensikten er primært å dempe presset og smittefaren på legekantorene. Det er enighet om at dette kan bli et hensiktsmessig virkemiddel. Det er uenighet om hvordan dette evt skal få konsekvenser for det samlede antall egenmeldinger man etter folketrygdloven har krav på ilt et år. Videre om det trengs en lovendring eller om det er tilstrekkelig med en oppfordring til alle arbeidsgivere om å tillate en slik utvidelse. AID kommer tilbake til saken
- Utvide antall dager man kan være hjemme med sykt barn, Arbeidstakerorganisasjonene har tatt opp dette. Arbeidsgiversiden er skeptisk. AID vil evt komme tilbake til saken.
- Unntak fra avkortingsregelen for AFP (og andre pensjoner), for pensjonister som frivillig eller pga beordring gjør en innsats under pandemien. KS har meldt til AID at dersom det skulle oppstå en situasjon som er så alvorlig at det blir aktuelt å få disse pensjonistene inn i arbeid, vil sentrale avtaleparter på kort varsel inngå en protokoll som gjør at pensjonsbestemmelsene tilpasses den ekstraordinære situasjonen.
- Forskriftsendring om utvidelse av det personellmessige virkeområdet i lov om helsemessig og sosial beredskap slik at det kan fattes vedtak om at personell som tidligere har tjenestegjort i virksomhet omfattet av loven og særskilt kvalifisert personell skal kunne beordres i en eventuell krisesituasjon. I høringssvaret skriver vi at KS i utgangspunktet mener at behovet for ekstra personell vil kunne løses innenfor det personellmessige virkeområdet som loven gjelder pr i dag, og innenfor de rammene som ligger i lov- og avtaleverk for øvrig. Dersom det viser seg at det skulle oppstå et stort udekket behov for arbeidskraft som ikke kan løses innenfor dagens rammeverk, kan det imidlertid være hensiktsmessig at det foreligger en forskrift som foreslått. Før en eventuell iverksetting mener KS det er svært viktig å avklare flere forhold, ikke minst instruksjonsmyndighet, arbeidsgiveransvar og økonomiske forhold knyttet til en slik utvidelse av det personellmessige virkeområdet.

KS mener det er viktig med en grundig prosess før en slik forskrift eventuelt blir iverksatt og før en beordring eventuelt skjer. KS forventer at arbeidslivets parter blir involvert i disse prosessene.

Det vises her til arbeidet i regi av Helsedirektoratet og møter i forbindelse med dette.

Praktiske erfaringer – Gloppen kommune

KS tok i slutten av juli kontakt med Rådmannen i Gloppen kommune Marit Elisabeth Larssen, i fbm deres situasjon med 4H-leiren og svineinfluensa. Kommunen har hatt store utgifter særlig på personell-siden, og vil søke staten om å få dekket disse utgiftene.

Noen av problemstillingene Gloppen kommune har møtt:

- Krav om egenandel fra pasienter, og avklaring om kostnader i grensesnitt mot NAV

- Fylkesmannen har opptrådt kun som kontrollør i denne situasjonen, og har ikke bidratt med bistand til kommunen. Dette har vi tatt opp med Helsedirektoratet, og de informerte om at Fylkesmannen har fått beskjed om at de skal bistå kommunene.

- Beredskap/beordringslovgivning: Kommunen var usikker på om de kunne beordre folk på jobb, og hvor langt de kunne gå i å bruke arbeidsgivers styringsrett i denne situasjonen.

- Gloppen måtte nedbemanne på sykehjemmet for å klare å ha nok bemanning på isolatet. Dette må vi være forberedt på at kommer i flere kommuner.

Gloppen var svært fornøyd med at KS er på banen "til og med før vi har spurt om hjelp!"

Tilrettelegging for videre arbeid

Pandemien omfatter mange aspekter ved kommunenes virksomhet. For å bidra til best mulig oppfølging/bidrag bistår mange enheter i KS; forhandling, advokatene, myndighetskontakt og arbeidsgiverutvikling.

Informasjon via nettsidene følges opp kontinuerlig.

Arvid Weber Skjærpe

Gudrun H. Grindaker